

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tietoyhteiskuntakaarta. Esitys liittyy hallituksen sääntelyn sujuvoittamista koskevaan kärkihankkeeseen.

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi radiomainonnan määrää koskeva säännös sekä viestintäpalvelujen ja matkapuhelinten kytkykauppaa koskevat säännökset. Säännöstä televisiotoimijoiden velvollisuudesta varata yli puolet vuosittaisesta lähetysajastaan eurooppalaisille ohjelmille muutettaisiin joustavammaksi.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrää korotettaisiin Yleisradio Oy:n osalta ja alennettaisiin kaupallisten toimijoiden osalta.

Televisio-ohjelmistojen saavutettavuutta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että näkö- ja kuulorajoitteisille tarkoitettu ääni- ja tekstityspalvelu olisi liitettävä Yleisradio Oy:n julkisen palvelun ohjelmistojen ja kaupallisten yleisen edun ohjelmistojen lisäksi myös sellaisiin valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri yleisöryhmiä.

Radio- ja televisiotoiminnan ohjelmistotoimilupien myöntämis- ja peruuttamisedellytyksiä tarkennettaisiin niin, että ohjelmistotoimilupaa ei myönnettäisi, jos on perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan arpajaislain rahapelien markkinointia koskevia säännöksiä tai kuvaohjelmalain lapsille haitallisten ohjelmien lähettämisaikaa koskevia säännöksiä taikka syyllistyvän rikoslaissa rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan. Lakiin lisättäisiin säännös toimilupaviranomaisen toimivallasta peruuttaa televisio- tai radiotoimintaan myönnetty ohjelmistotoimilupa toimiluvanhaltijan rikkoessa toistuvasti ja vakavasti rahapelien markkinointia tai lapsille haitallisten ohjelmien lähetyisaikaa koskevia säännöksiä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
2.2 Ulkomaisten ja EU:n lainsäädäntö.....	7
2.3 Nykytilan arviointi.....	9
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	11
3.1 Ohjelmistotoimilupasääntely.....	11
3.2 Ohjelmiston eurooppalaisuus.....	11
3.3 Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville.....	11
3.4 Radiomainonta.....	12
3.5 Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksut.....	12
3.6 Viestintäpalvelun ja päätelaitteen kytkeytyminen.....	12
3.7 Kirjapöytäkirjan eriyttämisvelvollisuus.....	12
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	12
4.2 Vaikutukset kuluttajien asemaan.....	13
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	13
5 ASIAN VALMISTELU.....	13
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	17
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	17
2 VOIMAANTULO.....	20
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	20
3.1 Sananvapaus ja elinkeinonvapaus.....	20
3.2 Valtion verot ja maksut.....	22
3.3 Sääntämisenjärjestyksen arviointia.....	22
LAKIEHDOTUS.....	24
Laki tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta.....	24
LIITE.....	29
RINNAKKAISTEKSTI.....	29
Laki tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta.....	29

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Tietoyhteiskuntakaari (917/2014) tuli voimaan vuoden 2015 alussa. Sen säätämisen yhteydessä radio- ja televisio-ohjelmistotoimilupamenettelyä kevennettiin niin, että tilanteissa, joissa ei ole pulaa lähetystoimintaan käytettävistä radiotaajuuksista, Viestintävirasto voi laissa säädettyin edellytyksin myöntää hakijalle ohjelmistotoimiluvan radio- tai televisio-ohjelman lähettämiseen. Lain oikeusharkintaiset edellytykset toimiluvan myöntämiselle ovat suhteellisen täsmällisiä ja tarkkarajaisia ja Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa, jos säädetty edellytykset täyttyvät. Viime aikoina on ilmennyt tarpeita täsmentää voimassa olevassa laissa olevia ohjelmistotoimilupien myöntämisedellytyksiä edelleen sekä vastaavasti täsmentää toimilupaviranomaisen toimivaltaa peruuttaa ohjelmistotoimilupa eräissä tilanteissa.

Tv- ja radiotoiminnan sääntelyä on tarpeen muuttaa myös ääni- ja tekstityspalveluiden turvaamiseksi näkö- ja kuulorajoitteisille henkilöille tilanteessa, jossa ei ole yleisen edun tv-ohjelmistoja. Lisäksi on tarpeen muuttaa tv- ja radiovalvontamaksuja koskevaa sääntelyä siten, että maksujen jakautuminen Yleisradio Oy:n ja kaupallisten toimijoiden välillä vastaisi paremmin Viestintäviraston valvontatehtävien jakautumista.

Tämän esityksen valmistelun yhteydessä on tarkasteltu tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä ja etsitty normeja, jotka eivät ole enää tarpeen ja jotka voidaan kumota. Tämä esitys sisältää ehdotuksia purkaa tai keventää tietoyhteiskuntakaaren yksittäisiä säännöksiä. Samaan aikaan suureen määrään tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä kohdistuu muutospaineita johtuen EU:ssa parhaillaan käynnissä olevista laajoista lainsäädäntöhankkeista, jotka koskevat muun muassa televiestinnän tietosuojaa ja sähköisen viestinnän sääntelyä. Näiden osalta muutokset kotimaiseen lainsäädäntöön tullaan tekemään aikanaan, kun muutokset EU-lainsäädäntöön on hyväksytty.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Ohjelmistotoimilupasääntely

Ohjelmistotoimilupia koskevat säännökset ovat tietoyhteiskuntakaaren 4 ja 5 luvuissa. Televisio- ja radiotoiminta maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa on luvanvaraista ja edellyttää ohjelmistotoimilupaa. Ohjelmistotoimilupien osalta toimiluvan julistamista haettavaksi ja toimiluvan myöntämistä ohjaavat tietoyhteiskuntakaaren säännökset (digitaalinen televisio- ja radiotoiminta 22-25 § sekä analoginen radiotoiminta 34-36 §). Ohjelmistotoimiluvat myönnetään enintään 10 vuodeksi. Yleisradio Oy saa harjoittaa Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ssä tarkoitettua julkisen palvelun digitaalista televisio- ja radiotoimintaa ilman toimilupaa.

Televisio- ja radiotoimintaan myönnetään myös lyhytaikaisia toimilupia. Viestintävirasto voi myöntää lyhytaikaisen ohjelmistotoimiluvan digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan enintään vuodeksi kerrallaan (28 §). Viestintävirasto voi myöntää 40 §:n nojalla radioluvan radiolähettimien käyttöön vähäiseen rajatulla alueella harjoitettavaan radiotoimintaan enintään vuodeksi kerrallaan tai enintään kolme kuukautta kestäväan lyhytaikaiseen toimintaan.

Tietoyhteiskuntakaareissa on säädetty myös ohjelmistotoimiluvan peruuttamisesta. Toimilupaviranomainen voi peruuttaa ohjelmistotoimiluvan, jos luvan haltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä tai toimilupaehtoja sekä silloin kun toimiluvan haltija on syyllistynyt rikoslaisa rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai sen törkeään tekemiseen. Pykälän 1 momentin mukaan toimilupaviranomaisella on harkintavalta sen suhteen, täytyvätkö ohjelmistotoimiluvan peruuttamisen edellytykset.

Tietoyhteiskuntakaaren säätämisen yhteydessä radio- ja televisio-ohjelmistotoimilupamenettelyä pyrittiin keventämään niin, että tilanteissa, joissa ei ole niukkuutta lähetystoimintaan käytettävistä radiotaajuuksista tai kapasiteetista tv-kanavanipuissa, Viestintävirasto myöntää laissa säädettyin edellytyksin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa hakijalle ohjelmistotoimiluvan radio- tai televisio-toimintaan. Tietoyhteiskuntakaaren voimassaoloaikana Viestintävirasto on myöntänyt useita toimilupia ja toimilupien myöntämisprosessi on keventynyt ja järjestelmä on näin toiminut hyvin. Voimassa olevan lain mukaan Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa, jos laissa säädetty ohjelmistotoimiluvan myöntämiselle säädetty edellytykset täyttyvät (25, 28 ja 36 §, samoin lyhytaikaiseen radiotoimintaan myönnettävä radiolupa 40 §). Voimassa olevan lain mukaan kuitenkin tapauksissa, joissa ohjelmistotoimilupaa ei voida myöntää kaikille hakijoille hakemuksen mukaisesti (niukkuutta radiotoiminnan taajuuksista tai tv-kanavanipuissa ei ole kapasiteettia myöntää kaikkia toimilupia hakemusten mukaisina), Viestintävirasto siirtää asian liikenne- ja viestintäministeriölle ja ohjelmistotoimiluvan myöntämisestä päättää valtioneuvosto liikenne- ja viestintäministeriön esityksestä.

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Tietoyhteiskuntakaaren 209 §:ssä on säädetty televisio-toiminnan ohjelmistojen eurooppalaisuudesta. Lain mukaan televisio-toiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta lähetysajastaan. Tarkemmat säännökset siitä, millaisia ohjelmia pidetään eurooppalaisina ohjelmina, on annettu valtioneuvoston asetuksella televisio- ja radiotoiminnasta 1245/2014. Säännökset ohjelmien eurooppalaisuudesta perustuvat EU-lainsäädäntöön, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU (jäljempänä audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) 16 artiklaan. Direktiivin säännös antaa jäsenvaltioille jossain määrin joustavuutta ohjelmistojen eurooppalaisuusvaatimuksen osalta.

Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville

Ohjelmistojen saattamisesta näkö- ja kuulorajoitteisten saataville säädetään tietoyhteiskuntakaaren 211 §:ssä. Suomen- tai ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin on liitettävä tekstitys sekä muihin ohjelmiin selostus tai palvelu, jossa tekstitetyt ohjelman teksti muutetaan ääneksi (ääni- ja tekstityspalvelu) siten kuin 211 §:ssä säädetään.

Erityisryhmien palvelu on Yleisradio Oy:stä annetussa laissa (1380/1993) määritetty yhdeksi julkisen palvelun tehtäväksi. Ääni- ja tekstityspalvelu on tämän vuoksi liitettävä Yleisradio Oy:stä annetussa laissa tarkoitettuihin julkisen palvelun ohjelmistoihin. Jotta moniarvoinen viestintä toteutuisi myös näkö- ja kuulovammaisten osalta, on erityisryhmiä palvelevasta velvoitteesta katsottu tarpeen säätää myös kaupallisten televisio-toiminnan harjoittajien osalta. Televisio- ja radiotoiminnasta annetulla valtioneuvoston asetuksella (asetus 1245/2014) säädetään niistä tietoyhteiskuntakaaren 26 §:ssä tarkoitettuun yleisen edun televisio-toimintaan kuuluvista ohjelmistoista, joihin ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä. Asetuksen 8 §:n mukaan ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä ohjelmistotoimiluvan haltijan ohjelmistoihin, jos ne ovat

vapaasti vastaanotettavissa, niitä voidaan vastaanottaa valtakunnallisesti ja ne sisältävät päivittäin suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia sekä uutis- ja ajankohtaisohjelmia. Pykälän 2 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriö vahvistaa päätöksellään ne ohjelmistot, joihin ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä. Voimassa olevan ministeriön päätöksen (LVM/44/07/2015) mukaan näitä ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen.

Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset muun kuin julkisen palvelun televisiotoiminnan harjoittajille eivät saa ylittää yhtä prosenttia televisiotoiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta. Tv- ja radiotoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva ohjelmatuntikohtainen laskennallinen viitekustannus vuosina 2017 ja 2018 on 1) äänen liittämistä ohjelmistoihin 70 euroa ja 2) tekstityksen liittämistä suomen- tai ruotsinkielisiin ohjelmiin 440 euroa. Valtioneuvoston asetuksella tulee tietoyhteiskuntakaaren 211 §:n 4 momentin mukaan vahvistaa kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva ohjelmatuntikohtainen kustannus.

Ohjelmille, joihin ääni- ja tekstityspalvelu tulee liittää, voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää asteittain nousevat kiintiöt osuuksina ohjelmatunneista. Asetuksen 11 §:n mukaan ääni- ja tekstityspalvelun osuuden kalenterivuoden ohjelmatunneista on valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettävien 8 §:ssä tarkoitettujen ohjelmistojen osalta oltava 50 prosenttia vuosina 2017 ja 2018. Julkisen palvelun ohjelmistojen osalta vastaava kiintiö on 100 prosenttia (asetuksen 12 §). Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös ääni- ja tekstityspalvelun teknisestä toteuttamisesta ja lähettämisestä. Ääni- ja tekstityspalvelun osuuksista yksi kolmasosa ohjelmatunneista voidaan toteuttaa televisiotoiminnan harjoittajan tilausohjelmapalvelussa (asetuksen 7.2 §).

Ääni- ja tekstityspalvelua ei tarvitse liittää musiikkiesityksiin eikä urheiluohjelmiin. Musiikkiesityksillä tarkoitetaan tietoyhteiskuntakaaren 211 §:ssä musiikkivideoita ja konserttitaltiointeja taikka muita yksinomaan musiikista koostuvia esityksiä tai ohjelmia.

Viestintävirasto valvoo, että televisioyhtiöt täyttävät laissa ja asetuksessa säädetyt ääni- ja tekstityspalveluitensa. Vuonna 2016 äänipalvelun sisältävien ohjelmatuntien osuus oli MTV3- ja Nelonen-kanavilla 100 prosenttia eli asetuksessa säädetty 50 prosentin kiintiö ylitettiin äänipalvelun osalta selkeästi. Asetuksen mukainen kiintiö ylitettiin vuonna 2016 myös tekstityspalvelun osalta, sillä tekstitettyjen ohjelmatuntien osuus oli MTV3-kanavalla 75 prosenttia ja Nelonen-kanavalla 56 prosenttia. Ylen kanavilla äänipalvelun osuus ohjelmatunneista oli vuonna 2016 yhteensä 95 prosenttia ja tekstitettyjen ohjelmatuntien osuus yhteensä 97 prosenttia. Yle täytti 100 prosentin kiintiönsä äänipalvelun osalta kaikilla muilla kanavilla paitsi Yle Fem -kanavalla (70 prosenttia) ja tekstityspalvelun osalta kaikilla muilla kanavilla paitsi TV1-kanavalla (91 prosenttia).

Radiomainontaa koskevat säännökset

Radiotoiminnassa noudatettavia markkinointia koskevia säännöksiä on tietoyhteiskuntakaaren 26 luvussa. Voimassaolevan 223 §:n mukaan radiomainokset on erotettava radio-ohjelmista äänitunnuksella tai muulla selkeällä tavalla. Voimassa olevan 2 momentin mukaan radiomainosten lähetyssaika ei saa olla yli 20 prosenttia päivittäisestä lähetyssajasta. Vuoteen 2015 asti radiomainosten lähetyssaika ei saanut olla yli kymmenen prosenttia päivittäisestä lähetyssajasta. Tietoyhteiskuntakaaren säätämisen yhteydessä radiomainosten lähetyssajan enimmäismäärä nostettiin 20 prosenttiin.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksut

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksusta säädetään tietoyhteiskuntakaaren 293 ja 294 §:ssä. Kyseessä on kiinteämääräinen veronluonteinen maksu, jossa maksuvelvollisia ovat Yleisradio Oy sekä toimiluvanvaraisen televisio- ja radiotoiminnan harjoittajat. Valvontamaksua koskevan sääntelyn tavoitteena on turvata Viestintäviraston valvontatehtävän rahoitus.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun suuruus vaihtelee eri maksuluokissa. Velvollisuus maksun suorittamiseen on sidottu kuhunkin toiminnan harjoittajan toimiluvan mukaiseen televisio- tai radio-ohjelmistoon, joka on valvonnan kohteena. Yritykset on jaettu maksuluokkiin niiden kustannusten huomioon ottamiseksi, jotka Viestintävirastolle keskimäärin aiheutuvat kuhunkin maksuluokkaan kuuluvia yrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta. Valvontamaksun määrässä otetaan huomioon sekä kussakin maksuluokassa olevien yritysten valvonnassa Viestintävirastolle aiheutuva työmäärä että osuus koko toimialan liikevaihdosta. Samassa maksuluokassa olevilla televisio- tai radiotoiminnan harjoittajilla on samansuuruinen maksu.

Yleisradio Oy:n vuosittainen valvontamaksu on tietoyhteiskuntakaaren 294 §:n mukaan 165 000 euroa. Muuta kuin alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 16 000 euroa, alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 800 euroa, radiotoimintaa valtakunnallisen tai siihen rinnastetun toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 8 000 euroa, radiotoimintaa alueellisen tai paikallisen toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 800 euroa ja vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 8 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista tv- tai radio-ohjelmistoa kohden (lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä). Yleisradio Oy:n osuus maksun kokonaiskertymästä on 27 prosenttia, kaupallisten televisiotoimijoiden 52 prosenttia ja radiotoimijoiden 21 prosenttia.

Viestintäviraston tehtävänä on valvoa tietoyhteiskuntakaaren sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista eräin poikkeuksin (tietoyhteiskuntakaari 303 §). Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoimintaa muun muassa käsittelemällä katsojien ja kuuntelijoiden tekemiä valituksia, tekemällä valvontatutkimuksia ja -selvityksiä sekä osallistumalla ajan-kohtaisten kysymysten selvittämiseen ja muuhun televisio- ja radiotoimintaa koskevaan yhteistyöhön. Viestintävirasto valvoo, että ohjelmatoiminnan harjoittajat noudattavat tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä mainonnasta, sponsoroinnista ja teleostoslähettyksistä. Viraston tehtävänä on lisäksi valvoa, että televisioyhtiöt täyttävät laissa ja asetuksessa säädettyt ääni- ja tekstipalveluvelvoitteensa sekä ohjelmistojen eurooppalaisuutta koskevat velvoitteet.

Viestintäviraston Yleisradion toiminnan valvontaan liittyvistä tehtävistä säädetään Yleisradio Oy:stä annetussa laissa (1380/1993). Viestintävirasto valvoo Yleisradiolta laissa edellytettyä velvollisuutta eriyttää toiminta, aineistot ja verkkopalvelut sekä sitä, että käytössä ei ole alihinnoittelua tai ristikkäistukia. Virasto valvoo myös mainonnan ja sponsoroinnin kiellon noudattamista. Yleisradion on lisäksi toimitettava vuosittain kertomus toiminnastaan sekä tilinpäätösasiakirjansa Viestintävirastolle, joka antaa niiden perusteella eduskunnalle lausunnon. Viestintäviraston tulee lausunnossaan arvioida sitä, täyttääkö Yleisradion julkisen palvelun toiminta sille viraston valvottaviin kuuluvien säännösten suhteen lainsäädännössä asetetut vaatimukset. Viestintävirasto ei kuitenkaan arvioi julkisen palvelun sisältöä tai julkisen palvelun tehtävän toteutumista, koska se kuuluu Yleisradion hallintoneuvoston toimivaltaan.

Viestintäpalvelun ja päätelaitteen kytkykauppa

Tietoyhteiskuntakaaren 113 §:ssä säädetään liittymien kytkykaupasta. Jos teyryitys kytkee päätelaitetta ja viestintäpalvelua koskevan sopimuksen toisiinsa siten, että se vaikuttaa hyödykkeiden ostohintaan, eli tekee niin sanotun kytkykaupan, teyryityksen tulee tarjota vastaavaa viestintäpalvelua tilaajalle myös ilman päätelaitetta. Kytkykaupassa käyttäjä siis voi esimerkiksi ostaa puhelimen halvemmalla, jos hän tekee samalla liittymäsopimuksen tietyn operaattorin kanssa. Liittymää tarjotessa teyryityksen on markkinoinnissaan ilmoitettava kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 12 §:ssä tarkoitettujen tietojen ohella myös kytkykaupasta kuluttajalle aiheutuvien lisäkustannusten kokonaismäärä. Teyryitys saa estää toisen teyryityksen liittymän käytön kytkykaupaan kuuluvassa päätelaitteessa. Esto on kuluttajan pyynnöstä purettava viipymättä, kun liittymäsopimus päättyy ja eston purkamisesta ei saa periä kuluttajalta maksua.

Tietoyhteiskuntakaaren nykyiset säännökset kytkykaupan osalta vastaavat pääosin viestintämarkkinalain 70 §:ää (HE 112/2002 vp, HE 81/2005 vp, HE 109/2008 vp, HE 238/2010 vp). Säännökset eivät perustu EU-oikeuteen, vaan ovat kansallista lainsäädäntöä.

Tietoyhteiskuntakaaren 116 §:n 4 momentin mukaan kytkykaupan yhteydessä kuluttajalla on aina oikeus irtisanoa määräaikainen sopimus päättyväksi kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos hän suorittaa käyttämättä jäävään sopimusaikaan kohdistuneet maksut sekä tällaisen tilanteen varalta mahdollisesti sovitut muut maksut.

2.2 Ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Ohjelmistojen eurooppalaisuusosuutta koskeva EU:n sääntely

Audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin 16 artiklassa säännellään eurooppalaisten televisio-ohjelmien jakelua ja tuotantoa. Artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava mahdollisuuksien mukaan ja tarkoituksenmukaisin keinoin, että lähetystoiminnan harjoittajat varaavat eurooppalaisille teoksille suurimman osan lähetyksajastaan, johon ei lueta uutisille, urheilutapahtumille, kilpailunomaisille viihdeohjelmille, mainoksille tekstiteleviopalveluille ja teleostoslähetyksille varattua aikaa. Tämä osuus olisi saavutettavissa asteittain noudattaen tarkoituksenmukaisia perusteita ottaen huomioon lähetystoiminnan harjoittajan tiedonvälityksellisen, kasvatuksellisen, kulttuurillisen ja viihteen välitykseen liittyvän vastuun katsojia kohtaan. Edelleen jos säädettyä osuutta (51 prosenttia) ei voida saavuttaa, osuus ei saa olla pienempi kuin kyseisen jäsenvaltion keskimääräinen osuus vuonna 1988. Edellä kuvattuja direktiivin 16 artiklan säännöksiä ei sovelleta paikallisille yleisöille tarkoitettuihin televisiolähetyksiin, joita ei lähetetä kansallisessa televisioverkossa.

Direktiivin perustelujen mukaan ohjelmistojen eurooppalaisuusvaatimuksen osalta tulee ottaa huomioon erityisesti kehitys edellisiin vuosiin nähden, ensilähetyksen osuus ohjelmistossa, uusien televisioyrittäjien erityisolosuhteet ja niiden jäsenvaltioiden erityistilanne, joissa on alhainen audiovisuaalinen tuotantokapasiteetti tai suppea kielialue (direktiivin johdantolause 65). Lisäksi direktiivin mukaan eurooppalaisten teosten suhteelliset osuudet on toteutettava ottaen huomioon taloudelliset tosiseikat, jolloin asteittainen järjestelmä tavoitteen saavuttamiseksi on tarpeen (johdantolause 67).

Ohjelmistojen eurooppalaisuutta koskeva lainsäädäntö muissa maissa

Ruotsin radio- ja televisiolain 7 §:n mukaan ohjelmistosta 1) vähintään puolet tulee olla eurooppalaista alkuperää ja 2) vähintään 10 prosenttia vuosittaisesta ohjelma-ajasta tai 10 prosenttia tietyn ohjelman tekemiseen käytetystä budjetista tulee liittyä eurooppalaista alkuperää olevaan ohjelmistoon, jonka itsenäiset tekijät ovat tuottaneet. Mahdollisimman suuri osa oh-

jelmistosta tulee olla tuotettu viiden vuoden sisällä sen julkaisemisesta. Ohjelmistoajkaan ei lueta uutisille, urheilutapahtumille, kilpailunomaisille viihdeohjelmille, mainoksille, tekstiteleviopalveluille ja teleostoslähetyksille varattua aikaa. Televisio-ohjelmien tulisi sisältää mahdollisimman paljon ruotsinkielistä ohjelmistoa, jonka näyttelijät tai tekijät ovat ruotsalaisia.

Saman lain 6 §:n mukaan vuodesta 2011 lähtien av-lähetysten, joita on tuettu valtion taholta, tulee ilman erityisiä perusteita, sisältää merkittävässä määrin ruotsinkielistä ohjelmistoa, jonka näyttelijät tai tekijät ovat ruotsalaisia. Lain 5 §:n mukaan toimija, joka lähettää televisio-ohjelmaa, tulee raportoida viranomaisille 6 ja 7 §:ssä säädettyjen ohjelmistojen toteutuneista eurooppalaisuus- ja kotimaisuusvaatimuksista.

Alankomaiden Mediawet-laissa on artiklassa 2.115 - 2.116 maininta eurooppalaisuuskiintiöistä. Laissa viitataan audiovisuaalisia mediapalveluja koskevaan direktiiviin ja todetaan, että jokaisen kansallista tai alueellista julkista mediapalvelua tarjoavan toimijan ohjelmien tulisi sisältää vähintään viisikymmentä prosenttia eurooppalaista sisältöä, kuten direktiivissä todetaan. Viranomainen voi erityistapauksissa myöntää kevennyksiä edellä mainittuun määräykseen, jos kyse on väliaikaisesta tilanteesta.

Saksan televiestintää koskeva perussäädös on televiestintälaki (Telekommunikationgesetz). Siinä ei ole säännöksiä eurooppalaisuuskiintiöistä. Lähetys- ja televisio toiminnan järjestämistä koskee osavaltioiden välinen radiovaltiosopimus (Rundfunkstaatsvertrag). Sopimus koskee julkista lähetystoimintaa sekä yksityistä lähetystoimintaa, jonka osalta on voimassa myös osavaltiotasoisia lakeja. Radiovaltiosopimuksen 6 §:ssä on säädetty eurooppalaisuuskiintiöistä seuraavaa:

(1) Televisiolähetystoiminnan harjoittajien tulee edistää saksalaisten ja eurooppalaisten elokuva- ja televisiotuotteiden suojelua ns. kulttuuriomaisuutena ja osana audiovisuaalista perintöä.

(2) Saksankielisen ja eurooppalaisen alueen monimuotoisuuden takaamiseksi sekä eurooppalaisten elokuva- ja televisiotuotteiden edistämiseksi televisiolähetystoiminnan harjoittajien tulee varata suurin osa lähetyksistään eurooppalaisille teoksille, jotka on tarkoitettu elokuvien, tv-ohjelmien, sarjojen, dokumenttien ja vastaavien tuotantojen lähettämiseen kuten audiovisuaalisia mediapalveluja koskevassa direktiivissä on säädetty.

(3) Televisio-ohjelmista huomattavan osan tulisi sisältää kotimaisia tuotantoja. Sama pätee televisio-ohjelmiin, sikäli kuin se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

(4) Julkisen palvelun yleisradioyhtiöillä on kannattavuuden ja talouden periaatteet huomioon ottaen oikeus osallistua elokuvien edistämiseen sekä laadullisesta että määrällisestä näkökulmasta.

Kansainväliset velvoitteet ja EU:n sääntely ohjelmistojen saattamisesta näkö- ja kuulorajoitteisten saataville

Suomi on allekirjoittanut vammaisten oikeuksien ja ihmisarvon suojelemista ja edistämistä koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen (jäljempänä YK:n vammaissopimus). Sopimuksen 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan sopimusvaltioiden on taattava vammaisille mahdollisuus päästä osallisiksi muun muassa televisio-ohjelmista ja elokuvista yhdenvertaisesti muiden väestöryhmien kanssa. Lisäksi sopimuksen artiklassa 9 säädetään esteettömyydestä ja todetaan muun muassa, että sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn fyysiseen ym-

päristöön, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään. YK:n vammaissopimus on osa Suomen kansallista velvoittavaa lainsäädäntöä.

Audiovisuaalisista mediapalveluista annetun direktiivin (2010/13/EU) 7 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on rohkaistava lainkäyttövaltaansa kuuluvia mediapalvelun tarjoajia varmistamaan, että niiden palvelut saatetaan asteittain näkö- ja kuulovammaisten henkilöiden käytettäviksi.

2.3 Nykytilan arviointi

Ohjelmistotoimilupäsäätely

Tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä ohjelmistotoimilupien myöntämisestä on sovellettu runsaat kaksi vuotta. Tänä aikana Viestintävirasto on myöntänyt osan radion ja television ohjelmistotoimiluvista ja osan on myöntänyt valtioneuvosto sen jälkeen, kun Viestintävirasto on siirtänyt hakemukset liikenne- ja viestintäministeriölle. Hakemusten siirtäminen ministeriölle on johtunut siitä, että samoihin radiotaajuuksiin tai kanavanippuihin on ollut enemmän hakijoita kuin ohjelmistotoimilupia on voitu myöntää. Voimassa olevissa tietoyhteiskuntakaaren säännöksissä lähtökohtana on ollut, että Viestintävirasto myöntää toimiluvan kun tietoyhteiskuntakaaren sääädetyt toimiluvan myöntämisedellytykset (25 § 1 momentti tai 35 § 1 momentti) täyttyvät. Lähtökohtana on myös ollut, ettei Viestintävirasto sisällytä toimilupiin erityisiä ehtoja. Valtioneuvosto voi sen sijaan sisällyttää ohjelmistotoimilupiin lakiin perustuvia ehtoja (27 ja 37 §).

Viime aikoina on noussut esille tarve harkita hakijan aikaisempaan ohjelmatoiminnan lainmukaisuutta uusien ohjelmistotoimilupien ja radiolupien myöntämisen edellytyksenä. Tällainen tilanne on esimerkiksi silloin, kun radiotoimintaan käytettävän radioluvan hakija on aikaisemmassa ohjelmatoiminnassaan rikkonut arpajaislain mainontaa koskevia säännöksiä, eikä toimija ole korjannut toimintaansa poliisihallituksen valvontatoimista huolimatta. Voimassa olevan lain mukaan Viestintävirasto ei voi ottaa huomioon tällaista hakijan aikaisemmassa toiminnassaan osoittamaa piittaamattomuutta ohjelmatoimintaa koskevia säännöksiä kohtaan, kun toimiluvan haltija hakee esimerkiksi uutta lyhytaikaista ohjelmatoimilupaa (28 §) tai radiolupaa (40 §).

Edelleen ohjelmistotoimiluvan myöntämisen esteenä ei voimassa olevan lain mukaan ole sitä, että hakija on rikkonut kuvaohjelmalain 6 §:n säännöksiä lapsille haitallisten ohjelmien lähetyksajasta tai syyllistynyt rikoslain 11 luvun 10 tai 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

Samoin esille on noussut tarve voida peruuttaa ohjelmistotoimilupa, jos edellä mainittuja rahapeliä mainontaa tai alaikäiselle haitallisten ohjelmien lähetyksaikoja koskevia säännöksiä on rikottu. Voimassa olevan lain mukaan ohjelmistotoimilupa voidaan peruuttaa, jos ohjelmistotoimiluvanhaltija on syyllistynyt rikoslaissa rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan. Ohjelmatoiminnan lainmukaisuuden nykyistä laajempi arviointimahdollisuus toimiluvan myöntämis- ja peruuttamisedellytyksenä auttaisi osaltaan varmistamaan oikeudenmukaista ja tasapuolista lupakäytäntöä.

Viestintäpalvelun ja päätelaitteen kytkykauppa

Matkapuhelimen ja matkapuhelinliittymän kytkykauppa oli kiellettyä vuoteen 2006 saakka, jolloin kytkykauppakiellosta päätettiin luopua uudempaa teknologiaa hyödyntävien matkapuhelinten kaupan osalta. Lakimuutoksen tavoitteena oli edistää tietoyhteiskunnan kehitystä pa-

remmin tukevien matkaviestinverkkojen käyttöönottoa. Teknisen kehityksen myötä kytkykauppaa koskevalle sääntelylle ei nähdä olevan tarvetta nykyisessä markkinatilanteessa. Sääntely voidaan jättää viestintäpalvelusopimusten sääntelyn ja yleisten kuluttajansuojaoikeudellisten periaatteiden varaan. Koska esityksessä ehdotetaan kumottavaksi kytkykauppaa koskeva 113 §, myös lain 116 §:n 4 momentin säännös kytkykauppaan liittyvän määräaikaisen sopimuksen irtisanomisesta voidaan kumota. Tietoyhteiskuntakaaren 116 §:n 4 momentin mukaan kytkykaupan yhteydessä kuluttajalla on aina oikeus irtisanoa määräaikainen sopimus päättyväksi kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos hän suorittaa käyttämättä jäävään sopimukseen kohdistuneet maksut sekä tällaisen tilanteen varalta mahdollisesti sovitut muut maksut.

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Viime aikoina on noussut esiin tarve joustavoittaa ohjelmiston eurooppalaisuutta koskevaa sääntelyä audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin mahdollistamissa puitteissa. Direktiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava mahdollisuuksien mukaan ja tarkoituksenmukaisin keinoin, että lähetystoiminnan harjoittajat varaavat eurooppalaisille teoksille suurimman osan lähetyksistään. Voimassa olevan lain mukaan lähetystoiminnan harjoittajien on varattava eurooppalaisille teoksille suurin osa lähetyksistään, mutta Suomessa lähetystoiminnan harjoittajilla on useiden kanavien osalta ollut vaikeuksia noudattaa vaatimusta ja eurooppalaisen sisällön osuus on siten joissain tapauksissa jäänyt alle puoleen ohjelma-ajasta.

Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville 211 §

Ääni- ja tekstitysvelvoite on toukokuussa 2017 päättyneellä television ohjelmistotoimilupakaudella koskenut Yleisradion ohjelmistojen lisäksi MTV Oy:n MTV3-kanavaa ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen kanavaa. Tietoyhteiskuntakaaren säätämisen yhteydessä ääni- ja tekstitysvelvoite liitettiin kaupallisen televisiotoiminnan osalta uudentyyppiseen yleisen edun ohjelmistotoimilupaan, josta säädetään tietoyhteiskuntakaaren 26 §:ssä. Toukokuussa 2017 käynnistyneelle uudelle television ohjelmistotoimilupakaudelle ei ole kuitenkaan haettu eikä myönnetty yhtäkään yleisen edun ohjelmistotoimilupaa. Jotta näkö- ja kuulorajoitteisten ääni- ja tekstityspalvelut voitaisiin turvata myös jatkossa, on tietoyhteiskuntakaaren 211 §:ää tarpeen muuttaa.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksut

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrää koskeva tietoyhteiskuntakaaren 294 §:n 1 momentti vastaa pääosin tietoyhteiskuntakaarella kumotun televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 c §:ää, joka tuli voimaan vuoden 2008 alussa (HE 49/2007). Tietoyhteiskuntakaaren säätämisen yhteydessä säännökseen lisättiin kuitenkin poikkeus, jonka mukaan 16 000 euron suuruista ohjelmistokohtaista valvontamaksua ei perittäisi rinnakkaislähetyksistä (SD- ja HD-kanavat). Rajaus soveltuu tapauksiin, joissa maanpäällisen televisiotoiminnan harjoittajalle on myönnetty useampi toimilupa samalle ohjelmistolle. Lähetysten sisältö on tällöin identtinen, mutta esimerkiksi lähetystekniikka on erilainen eri kanavanipuissa. Ennen tietoyhteiskuntakaaren voimaantuloa televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun budjetti oli ylijäämäinen, mutta rinnakkaislähetyskoskeva poikkeus pienensi maksukertymää noin 270 000 eurolla, mikä vastasi reilun 21 prosentin pudotusta maksukertymässä. Aiempien vuosien selvästi ylijäämäinen budjetti on näin ollen lähestulkoon tasapainottunut.

Tammikuussa 2013 voimaan tulleen Yleisradio-lain muutoksen (laki 474/2012) myötä Viestintävirastolle tuli Yleisradion toiminnan valvontaan liittyen uusia tehtäviä, kuten mainonnan ja sponsoroinnin kiellon noudattamisen valvonta, mikä on virastolta saatujen tietojen mukaan

johtanut lukuisiin yhteydenottoihin ja valvontatapauksiin. Samalla Viestintävirasto sai uusia Yleisradion talouden valvontaan liittyviä tehtäviä. Yleisradion valvontamaksua ei kuitenkaan tässä yhteydessä nostettu eikä valvontaan osoitettu lisäresursseja. Viestintäviraston mukaan Yleisradion ja kaupallisten televisio- ja radiotoiminnan harjoittajien valvontamaksut eivät ole oikeassa suhteessa valvontatehtävien määrään nähden. Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrää koskevaa tietoyhteiskuntakaaren 294 §:ää on tämän vuoksi perusteltua muuttaa siten, että se vastaisi paremmin nykytilannetta.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Ohjelmistotoimilupäsäätely

Ehdotetulla muutoksella ohjelmistotoimilupäsäätelyyn ja radiolupasäätelyyn laajennettaisiin Viestintäviraston oikeusharkintaa digitaalisten ohjelmistotoimilupien ja analogisen radion ohjelmistotoimilupien myöntämisessä siten, että ohjelmistotoimilupa myönnettäisiin hakijalle, jonka ei perustellusta syystä epäillä rikkovan säännöksiä, jotka koskevat kiihottamista kansanryhmää vastaan (rikoslain 11 luvun 10 ja 10 a §), lapsille haitallisten ohjelmien lähetysaikoja (kuvaohjelmalain 6 §) tai rahapelien markkinointia (arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohta). Sama Viestintäviraston oikeusharkinta ulotettaisiin myös lyhytaikaisten radiolupien myöntämiseen analogisessa radiotoiminnassa. On tärkeää, että toimilupia myönnettäessä voidaan ottaa huomioon hakijan aikaisempi välinpitämätön suhtautuminen ohjelmatoimintaa koskevaa säätelyä kohtaan.

Ohjelmistotoimiluvan peruuttamisen edellytyksiin ehdotetaan lisättävän se, että ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohdan tai kuvaohjelmalain 6 §:n säännöksiä. Viittaus rikoslain säännöksiin kiihottamisesta kansanryhmää vastaan on jo voimassa olevassa laissa. Tarkoitus on, että ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa oleviin toimilupiin.

3.2 Ohjelmiston eurooppalaisuus

Audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin 16 artikla sallii jäsenvaltioille jossain määrin joustavuutta ohjelmistojen eurooppalaisuusvaatimuksen osalta, minkä vuoksi nykyisiä direktiivin tiukkaan tulkintaan perustuvia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi joustavamaksi. Jos televisiotoiminnan harjoittajan ohjelmisto ei saavuta yli 50 prosentin eurooppalaisuusosuutta, toiminnan harjoittajan tulisi ilmoittaa syyt tähän Viestintävirastolle sekä pyydetäessä myös suunnitelma, minkä ajan kuluessa ohjelmisto saavuttaa vaaditun eurooppalaisuusosuuden. Tällöin ohjelmiston eurooppalaisuusosuuden on oltava kuitenkin vähintään samalla tasolla kuin edellisellä valvontajaksolla.

3.3 Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tietoyhteiskuntakaaren 211 § ohjelmistojen saattamisesta näkö- ja kuulorajoitteisten saataville. Voimassa olevan 211 §:n mukaan ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä Yleisradio Oy:stä annetussa laissa tarkoitettuihin julkisen palvelun ohjelmistoihin sekä tietoyhteiskuntakaaren 26 §:ssä tarkoitettuun yleisen edun televisiotoimintaan kuuluviin ohjelmistoihin. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ääni- ja tekstitysvelvoite ei koskisi kaupallisten televisiotoiminnan harjoittajien osalta ainoastaan lain 26 §:ssä tarkoitettuja yleisen edun ohjelmistoja, vaan ääni- ja tekstityspalvelu olisi liitettävä myös sellaisiin tietoyhteiskuntakaaren 25 §:ssä tarkoitettun valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri yleisöryhmiä. Tällaisia ohjelmistoja oli-

sivat monipuoliset, päivittäin suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia sisältävät ohjelmistot, jotka sisältävät päivittäin myös uutisia tai ajankohtaisohjelmia. Tarkemmat säännökset pykälässä tarkoitetuista ohjelmistoista ja velvoitteen käytännön toteutuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Esitystä valmisteltaessa on katsottu, että velvoite tulisi sovellettavaksi valtakunnallisiin yleisohjelmistoihin, joita ovat MTV3 ja Nelonen.

Ehdotettu muutos on tarpeen näkö- ja kuulovammaisten sananvapauteen sisältyvän oikeuden ottaa vastaan viestejä turvaamiseksi. Ohjelmien tekstityksestä hyötyvät myös ikääntyneet henkilöt, joiden kuulo on heikentynyt, sekä maahanmuuttajat. Tekstitys mahdollistaa lisäksi televisio-ohjelmien seuraamisen tilanteissa, joissa se olisi muutoin mahdotonta esimerkiksi taustahälyn vuoksi.

3.4 Radiomainonta

Radiomainosten lähetyksajan enimmäismäärästä ehdotetaan luovuttavan kokonaan. Radiomainokset olisi kuitenkin edelleen erotettava radio-ohjelmista äänitunnuksella tai muulla selkeällä tavalla. Radiomainosten määrällinen rajoittaminen ei ole enää muuttuneessa toimintaympäristössä tarkoituksenmukaista. Maanpäällisiä radiolähetyksiä on tarjolla runsaasti ja esimerkiksi internet-radion myötä eri sisältöjä on tarjolla lähes rajattomasti. Muutoksella kevennettäisiin sääntelyä ja joustavoitettaisiin radiomainosten sijoittelua, mikä loisi paremmat toimintaedellytykset radiotoimialalle. Lisäksi myös viranomaisvalvontaan tarvittavien resurssien määrä vähenee.

3.5 Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksut

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrää koskevaa lain 294 §:n 1 momenttia siten, että Yleisradio Oy:n valvontamaksua korotettaisiin ja kaupallisten televisio- ja radiotoimijoiden maksua vastaavasti alennettaisiin. Ehdotettu muutos on tarpeen, sillä Viestintäviraston valvontatehtävät ovat Yleisradion osalta merkittävästi lisääntyneet vuoden 2013 alussa voimaan tulleiden Yleisradio-lain muutosten yhteydessä. Kaupallisten televisio- ja radiotoimijoiden osalta valvontatehtävät ovat puolestaan vähentyneet tietoyhteiskunta-kaaren voimaantulon jälkeen.

3.6 Viestintäpalvelun ja päätelaitteen kytkykauppa

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi tietoyhteiskunta-kaaren 113 § viestintäpalvelun ja päätelaitteen kytkykaupasta sekä kytkykauppaan liittyvä 116 §:n 4 momentti. Säännökset esitetään kumottaviksi tarpeettomina, koska teknisen kehityksen myötä sääntelylle ei ole enää tarvetta. Kytkeykauppa koskeva lainsäädäntö tuli voimaan aikana, jolloin sääntelyllä pyrittiin edistämään vanhentuneen matkaviestinverkon laitekannan uudistumisesta. Lisäksi säännökset eivät perustu EU-lainsäädäntöön, vaan ne ovat kansallista lainsäädäntöä. Säännösten kumoaminen edistäisi myös pääministeri Juha Sipilän hallituksen normien purun tavoitetta.

3.7 Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus

Ehdotuksella vähennettäisiin teleyrityksen velvollisuuksia, kun huomattavan markkinavoiman teleyritykselle on määrätty kirjanpidollisen eriyttämisen velvollisuus siten, ettei yhtiön tilin-tarkastajan tulisi enää tarkastaa yhtiön eriyttämislaskelmia. Nykyinen säännös ei perustu EU-lainsäädäntöön.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset ja yritysvaikutukset

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia. Esityksellä on useita vaikutuksia radio- ja televisiotoimijoille. Radiomainonnan enimmäismäärää koskevan säännöksen kumoaminen antaisi radiotoimijoille lisää joustavuutta mainonnan sijoittamisessa ja ansaintamahdollisuuksia mainonnan myynnissä. Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksujen ehdotetut muutokset alentaisivat kaupallisten toimijoiden maksamia valvontamaksuja Viestintävirastolle, mutta nostaisivat Yleisradio Oy:n maksamia valvontamaksuja.

Ääni- ja tekstitysvelvoitteesta aiheutuu palveluja tarjoaville televisiotoiminnan harjoittajille jossakin määrin kustannuksia. Ohjelmistokohtaiset kustannukset ovat arviolta noin 600 000 euroa vuodessa. Ohjelmistojen eurooppalaisuusvaatimuksia koskevat muutokset antaisivat osalle televisiotoimijoista nykyistä enemmän liikkumavaraa ohjelmistojensa suunnittelussa.

Päätelaitteiden ja viestintäpalveluiden kytkeytyä koskevien säännösten kumoaminen vähentäisi teleyrityksiin kohdistuvaa sääntelyä. Tietoyhteiskuntakaaren 113 §:ssä säännellään kytkeytyä ja 116 §:n 4 momentti sisältää kuluttajan oikeuden irtisanoa kytkeytyä sopimus. Tietoyhteiskuntakaaren kytkeytyä sääntely tuli voimaan aikana, jolloin lainsäädännöllä pyrittiin edistämään kuluttajien siirtymää 2G-puhelimista 3G-puhelimiin ja myöhemmin edelleen älypuhelimiin. Tällä hetkellä kuluttajien 2G-puhelien määrät ovat verrattain vähäiset esimerkiksi 3G- tai 4G-puhelimiin. Kuluttajat haluavat nykyisin liittymä- ja päätelaitesopimuksiinsa liikkumavaraa, joten 113 §:n mukaiset kytkeytyä ovat menettäneet merkitystään. Puhelimet myydään nykyisin usein erillään varsinaisesta liittymäsopimuksesta niin sanotusti omana osamaksusopimuksena. Kytkeytyä sopimusten tarjoaminen on yhä mahdollista jatkossa yleisiä kuluttajaoikeudellisia sääntöjä noudattaen. Operaattoreilla on myös esimerkiksi oikeus estää toisen teleyrityksen liittymän käyttö kytkeytyä kuuluvassa päätelaitteessa kuten tälläkin hetkellä. Siten kytkeytyä koskevan sääntelyn purkamisella ei olisi merkittäviä vaikutuksia teleyritysten toimintaan.

Lain 70 §:n kirjanpidolliseen eriyttämiseen liittyvä ehdotettu muutos vähentäisi teleyrityksen tilintarkastajien tehtäviä silloin, kun huomattavan markkinavoiman omaavalle teleyritykselle on asetettu toimintojen eriyttämisvelvollisuus.

4.2 Vaikutukset kuluttajien asemaan

Kytkeytyä koskevan sääntelyn purkamisella ei olisi merkittäviä vaikutuksia kuluttajien asemaan. Siten sääntely voidaan jättää viestintäpalvelusopimusten sääntelyn ja yleisten kuluttajansuojaoikeudellisten periaatteiden varaan ilman, että kuluttajien asema heikkenisi. Edellä kuvatulla tavalla 113 §:n mukaiset kytkeytyä ovat menettäneet merkitystään tietoyhteiskuntakaaren voimaan tulon jälkeen. Nykyisin esimerkiksi puhelimet myydään yleensä erillään varsinaisesta liittymäsopimuksesta niin sanotusti omana osamaksusopimuksena.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Toimilupien myöntämisen ehtoihin ehdotetut muutokset lisäävät jonkin verran viranomaisten työtä toimilupien myöntämisen yhteydessä, koska toimilupaviranomaisen pitäisi tarkistaa toimiluvan myöntämisen edellytykset. Radiomainonnan määrää koskevien sääntöjen kumoaminen vähentäisi Viestintäviraston valvontatehtäviä. Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksujen muutokset on suunniteltu niin, ettei muutoksilla ole vaikutuksia Viestintäviraston keräämiin kokonaismaksuihin.

5 Asian valmistelu

5.1 Johdanto

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esityksestä pyydettiin lausunnot noin 150 lausunnonantajalta, muun muassa radio- ja televisioitoimijoilta, teleyrityksiltä ja keskeisiltä viranomaisilta.

Lausuntokierroksen käynnistyttyä esitykseen lisättiin vielä lain 303 §:n 3 momenttia koskeva teknisluonteinen korjaus, jonka tarkoituksena on selventää Viestintäviraston ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimivaltaa radiolaitteisiin sovellettavien olennaisten sähköturvallisuusvaatimusten valvonnassa. Asiasta kuultiin Viestintävirastoa ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa, jotka puolsivat ehdotusta.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Lausuntoja annettiin yhteensä 31. Lausunnon antoivat Digita Oy, Discovery Networks Finland Oy, DNA Oyj, Effi - Electronic Frontier Finland ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Elisa Oyj, FiCom ry, Finnet-liitto ry, Invalidiliitto ry, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti KA-VI, Kansan Radioliitto ry, Kehitysvammaliitto ry, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Kopiosto ry, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry, Kuuloliitto ry, Medialiitto ry, MTV Oy, Näkövammaisten liitto ry, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Poliisihallitus, Sanoma Media Finland Oy, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Radio- ja Viestintäjärjestö ry, Tampereen yliopisto, Telia Finland Oyj, Vapaa-ajattelijain liitto ry, Viestintävirasto ja Yleisradio Oy.

Yleisesti lausunnoissa kannatettiin esityksen tavoitteita sujuvoittaa sääntelyä hallituksen kärkihankkeen mukaisesti.

Ohjelmistotoimilupasääntely

Sisäministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Poliisihallitus ja Viestintävirasto kannattivat arpajaislain rahapelien markkinointia koskevien säännösten rikkomisen huomioonottamista toimilupia myönnettäessä sekä vastaavasti perusteena toimiluvan peruuttamiselle. Poliisihallituksen lausunnon johdosta viittaus arpajaislakiin korjattiin esityksen jatkovalmistelussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti ja Viestintävirasto kannattivat myös kuvaohjelmalain 6 §:n huomioon ottamista toimilupia myönnettäessä sekä vastaavasti perusteena toimiluvan peruuttamiselle. Myös Tampereen yliopisto kannatti ehdotettuja muutoksia ohjelmistotoimilupien myöntämisedellytyksiin. Kansallinen audiovisuaalinen Instituutti esitti lausunnossaan harkittavaksi, että ohjelmistotoimiluvan myöntämisen edellytyksenä olisi koko kuvaohjelmalain noudattaminen esitetyn 6 §:n sijasta. Esityksen jatkovalmistelussa on kuitenkin säilytetty viittaus vain 6 §:ään, jotta ohjelmistotoimiluvan myöntämisedellytykset pysyisivät mahdollisimman tarkkarajaisina. Oikeusministeriö esitti tarkennuksia ohjelmistotoimiluvan myöntämistä koskevien muutosten perusteluihin ja esitystä on täydennetty tältä osin.

Osa lausunnonantajista (Medialiitto ry., Sanoma Media Finland Oy ja Discovery Networks Finland) vastusti ehdotettuja ohjelmistotoimiluvan ja radiotoimiluvan myöntämisedellytyksiä. Lausunnoissa katsottiin muun muassa, että ehdotus merkitsee viranomaisen ennakkollista puutumista sananvapautteen ja että ehdotus puuttuu suhteettomalla tavalla tiedotusvälineiden toimintaan. Erityisesti arpajaislain markkinointisäännösten ja kuvaohjelmalain lähetysaikoja koskevien säännösten rikkomista pidettiin liian kevyinä perusteina sananvapauden ennakkolliseen rajoittamiseen.

Effi – Electronic Frontier Finland ry vastusti lausunnossaan rahapelien markkinointia koskevan säännöksen sekä kiihottamista kansanryhmää vastaan koskevien rikoslain säännösten huomioon ottamisen toimilupien myöntämisedellytyksissä ja peruuttamisperusteissa. Oikeusministeriöllä ei ollut huomautettavaa ehdotettuihin ohjelmistotoimiluvan peruuttamista koskeviin säännöksiin.

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Televisiotoimijat toivoivat lausunnossaan, että hallitus etsisi keinoja direktiivissä säädetyn eurooppalaisuusvaatimuksen lieventämiseksi. Ne esittivät, että ohjelmistojen vaadittua eurooppalaisuusosuutta voitaisiin mitata lähetystuntien ohella myös ohjelmistojen ostobudjeteista. Eurooppalaiset ja kotimaiset sisällöt ovat kustannuksiltaan yleensä moninkertaiset ei-eurooppalaisiin sisältöihin verrattuna. Katsottiin, että eurooppalaisten audiovisuaalisten sisältöjen tuottamista pitäisi tukea muilla, markkinoiden toimintaa vähemmän rajoittavilla tavoilla.

Viestintävirasto toivoi hallinnollisesti kevyempää sääntelyä. Opetus- ja kulttuuriministeriö piti huolestuttavana, että esityksessä muutettaisiin audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin tulkintaa ohjelmistojen eurooppalaisuusvaatimuksesta. Sen mukaan tulkinnan joustavuuden tulisi koskea lähtökohtaisesti ainoastaan väliaikaisia ja poikkeuksellisia tilanteita. Myös Tampereen yliopiston mielestä ehdotettu muutos heikentäisi ohjelmatarjonnan laatua ja yksipuolistaisi tarjontaa. Säännöksen jatkovalmistelussa päädyttiin siihen, että maksutelevisiokanavat vapautettaisiin ohjelmiston eurooppalaisuusvaatimuksesta. Muiden televisiotoimijoiden osalta sääntelyä joustavoitettiin.

Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville

Lausunnonantajista erityisesti sosiaali- ja terveysministeriö, Viestintävirasto ja Kuluttajaliitto ry kannattivat tv-ohjelmien ääni- ja tekstitysvelvoitetta koskevaan 211 §:n ehdotettuja muutoksia. Invalidiliitto ry, Kuuloliitto ry, Kuurojen liitto ry, Kehitysvammaliitto ry ja Näkövammaisten liitto ry puolestaan katsoivat, että ääni- ja tekstityspalveluvelvoitteen tulisi olla esitettyä laajempi.

Medialiitto ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Sanoma Media Finland Oy, MTV Oy ja Discovery Networks Finland Oy pitävät ääni- ja tekstitysvelvoitteeseen ehdotettuja muutoksia kohtuuttomina ja ehdottavat, että ääni- ja tekstityspalvelusta aiheutuvat kustannukset tulisi korvata täysimääräisesti myös kaupallisille tv-toimijoille. Lausunnonantajat perustelevat kantansa sillä, että kyseessä on taloudellisesti kannattamaton palvelu erityisryhmille ja palvelu on näin ollen osa Yleisradiolle asetettua julkisen palvelun velvoitetta.

Radiomainontaa koskevat säännökset

Määrällisten mainonnan rajoitusten poistaminen radiotoiminnassa sai runsaasti kannatusta, sillä ehdotuksen mukaan mainonnan määrä rajautuisi jatkossa markkinaehtoisin perustein, joita ovat esimerkiksi kuluttajien halukkuus vastaanottaa mainontaa sekä mainosajan kilpailukykyinen hinnoittelu.

Tampereen yliopisto ja Kansan Radioliitto ry näkivät asiassa haittoja, esimerkiksi mainonnan sääntelyn poistaminen vähentäisi ohjelmiston informaatioarvoa, laatua ja kuunneltavuutta.

Kytkykauppa

HE 82/2017 vp

Kytkeykauppasääntelyn purkamista kannatettiin lausunnoissa yleisesti, mutta tuotiin myös esiin, että sääntelyn purkamisen seurauksia tulee seurata ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin, jos ongelmia ilmenee. Eesityksen perusteluita tarkennettiin kytkeykauppasääntelyn osalta siten, että kytkeykauppasopimusten tarjoaminen on yhä mahdollista jatkossa yleisiä kuluttajaoikeudellisia sääntöjä noudattaen. Operaattoreilla on myös jatkossa esimerkiksi oikeus estää toisen teleyrityksen liittymän käyttö kytkeykauppaan kuuluvassa päätelaitteessa kuten tälläkin hetkellä. Lisäksi ehdotukseen sisällytettiin siirtymäsäännös, jonka mukaan ennen tämän lain voimaan tuloa tehtyihin kytkeykauppasopimuksiin sovelletaan tällä hetkellä voimassa olevaa tietoyhteiskuntakaaren sääntelyä.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksut

Viestintävirasto, FiCom ry, Discovery Networks Finland Oy, Medialiitto ry ja MTV Oy kannattavat televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun keventämistä kaupallisista televisio- ja radiotoimijoilta. Osa lausunnonantajista toivoo, että maksut voitaisiin tulevaisuudessa poistaa kokonaan. Yleisradio Oy hyväksyy kertaluonteisen maksunsa korotuksen määrän ja perusteet.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

25 §. *Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen.* Voimassa olevassa pykälässä luetellaan ne edellytykset, joiden vallitessa Viestintäviraston tulee myöntää ohjelmistotoimilupa. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 3 kohdassa on toimiluvan myöntämisen edellytyksenä se, ettei hakijan perustellusta syystä epäillä rikkovan tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä. Pykälän 1 momentin 3 kohdan muutoksella laajennettaisiin Viestintäviraston oikeusharkintaa digitaalisten ohjelmistotoimilupien myöntämisessä siten, että ohjelmistotoimilupa myönnettäisiin lähtökohdaisesti hakijalle, jonka ei perustellusta syystä epäillä rikkovan myöskään arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa eikä kuvaohjelman 6 §:n säännöksiä, eikä syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 tai 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn tekoon.

Mainittu rikoslain kohta koskee kiihottamista kansanryhmää vastaan tai sen törkeää tekemistä. Joukkoviestiminä televisio ja radio tarjoavat kanavan viharikosten tekemiseen. Rikoslain 11 luvun 10 tai 10 a §:ään liittyvän toimiluvan myöntämisedellytysten osalta merkityksellistä olisi, onko tuomioistuin aiemmin todennut hakijan syyllistyneen kiihottamiseen kansanryhmää vastaan. Kuvaohjelman 6 § koskee kuvaohjelman ikärajan noudattamista. Kuvaohjelman säännösten noudattamista valvoo Kansallinen audiovisuaalinen instituutti. Kuvaohjelman 6 §:n noudattamisen osalta on merkityksellistä, onko hakija rikkonut kuvaohjelman 6 §:n säännöksiä aiemmassa toiminnassaan. Viestintävirasto voisi tarvittaessa pyytää asiasta asiantuntijalausuntoa säännöstä valvovalta Kansalliselta audiovisuaaliselta instituutilta.

Arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohdassa kielletään muiden kuin Veikkaus Oy:n harjoittama rahapelitoiminta ja markkinointi. Säännöksen noudattamista valvoo Poliisihallitus. Poliisihallituksen antamalla rahapelien markkinointiin kohdistuvalla arpajaislain 62 a §:ssä säädetyllä rahapelien toimeenpanokiellolla ja muilla Poliisihallituksen toistuvilla valvontatoimilla olisi merkitystä arvioitaessa ohjelmistotoimiluvan myöntämisedellytyksiä.

Toimilupaviranomainen arvioisi kaikkien pykälän 1 momentin 3 kohdan edellytysten täytymistä hakijan aikaisemman toiminnan perusteella. Merkityksellistä kaikkien toimiluvan myöntämisen edellytysten osalta olisi, onko hakija osoittanut aikaisemmin selvää piittaamattomuutta pykälässä mainittujen ohjelmatoimintaa koskevien lainsäännösten noudattamisessa.

28 §. *Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa.* Voimassa olevassa pykälässä luetellaan ne edellytykset, joiden vallitessa Viestintäviraston tulee myöntää lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa. Voimassa olevan pykälän 1 momentissa on toimiluvan myöntämisen edellytyksenä se, ettei hakijan perustellusta syystä epäillä rikkovan tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä. Lyhytaikaisen ohjelmistotoimiluvan edellytyksiin lisättäisiin se, ettei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohdan tai kuvaohjelman 6 §:n säännöksiä tai syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 tai 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn tekoon. Muutos vastaa asiallisesti 25 §:ään ehdotettua muutosta.

32 §. *Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen.* Voimassa olevassa pykälässä luetellaan ne edellytykset, jolloin toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momentin 1 kohtaan lisätään viittaukset arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaan ja kuvaohjelman 6 §:ään. Ohjelmistotoimiluvan peruuttamisen edellytyksiin lisätään se, että ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa tai kuvaohjelman 6 §:n säännöksiä. Näitä lainkohtia on käsitelty edellä 25 §:n perusteluissa.

Voimassa olevan 2 momentin mukaan ohjelmistotoimiluvan peruuttamisen edellytyksenä on aina lisäksi se, että toimiluvan haltija ei kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukauden määräajassa korjaa menettelyään. Tarkoitus on, että ehdotettuja toimiluvan peruuttamisen edellytyksiä sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa oleviin ohjelmistotoimiluihin.

36 §. *Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan.* Voimassa olevassa pykälässä luetellaan ne edellytykset, joiden vallitessa Viestintäviraston tulee myöntää ohjelmistotoimilupa. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 3 kohdassa on toimiluvan myöntämisen edellytyksenä se, ettei hakijan perustellusta syystä epäillä rikkovan tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä. Pykälän 1 momentin 3 kohdan muutoksella laajennettaisiin Viestintäviraston oikeusharkintaa analogisen radiotoiminnan ohjelmistotoimilupien myöntämisessä siten, että ohjelmistotoimilupa myönnettäisiin hakijalle, jonka ei perustellusta syystä epäillä rikkovan myöskään arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa eikä kuvaohjelmalain 6 §:n säännöksiä eikä syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 tai 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn tekoon. Muutos vastaa asiallisesti 25 §:ään ehdotettua muutosta.

40 §. *Radioluvan myöntäminen.* Pykälän 5 momentti koskee niin sanottujen lyhytaikaisten radiolupien ketjuttamiskieltoa. Pykälässä käytetty termi ”taajuusalue” ehdotetaan muutettavaksi sanaksi ”peittoalue”, mikä selventää säännöksessä tarkoitettua toimilupien ketjutuskieltoa samalla maantieteellisellä alueella eli peittoalueella.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, joka vastaa asiallisesti muita ehdotettuja muutoksia ohjelmistotoimilupien myöntämisedellytyksiin edellä 25, 28 ja 36 §:ssä.

70 §. *Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus.* Pykälän 1 momentin mukaan Viestintävirasto voi asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden eriyttää kirjanpidossa säännelty toiminta teleyrityksen muusta palvelun tarjonnasta, jos se on tarpeen syrjimättömyysvelvollisuuden valvomiseksi. Säännös perustuu käyttöoikeusdirektiivin 11 artiklan 1 kohtaan. Voimassa olevan 70 §:n 3 momentin mukaan teleyrityksen tilintarkastajien on tarkastettava teleyrityksen eriyttämislaskelmat ja annettava niistä erillinen lausunto teleyritykselle. Edelleen 4 momentin mukaan eriyttämislaskelmat ja tilintarkastajan lausunto on toimitettava Viestintävirastolle. Eriyttämisvelvollisuuden valvonnan kannalta 3 momentin säännös, että tilintarkastajan pitää tarkistaa eriyttämislaskelmat, ei perustu käyttöoikeusdirektiiviin, eikä sitä pidetä tarpeellisenä myöskään valvonnan kannalta, joten säännös ehdotetaan kumottavaksi. Ehdotettu muutos aiheuttaa myös muutoksen 4 momenttiin.

209 §. *Ohjelmiston eurooppalaisuus.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi ja pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jolloin nykyiset 2 ja 3 momentti siirtyvät muuttamattomina 3 ja 4 momentiksi.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta vapaasti vastaanotettavasta lähetysajastaan. Ohjelmiston eurooppalaisuutta koskeva vaatimus koskisi vain vapaasti vastaanotettavia televisio-ohjelmistoja eli velvollisuus ei siis koskisi maksutelevisiokanavia.

Ehdotetun uuden 2 momentin mukaan jos televisiotoiminnan harjoittajan ohjelmisto ei saavuta 1 momentissa tarkoitettua yli 50 prosentin eurooppalaisuusosuutta, televisiotoiminnan harjoittajan on esitettävä Viestintävirastolle selvitys syistä siihen. Viestintävirasto voisi pyytää harkintansa mukaan toimijalta suunnitelman siitä, minkä ajan kuluessa ohjelmisto saavuttaa yli 50 prosentin eurooppalaisuusosuuden.

Edelleen 2 momentin mukaan, jos toimija ei saavuta yli 50 prosentin eurooppalaisuusosuutta, tällöin kuitenkin ohjelmiston eurooppalaisuusosuuden on oltava vähintään samalla tasolla kuin edellisellä valvontajaksolla. Direktiivin mukaan Viestintäviraston tulee valvoa ja raportoida Euroopan komissiolle ohjelmistojen eurooppalaisvaatimuksen noudattamisesta kahden vuoden väliajoin. Eurooppalaisuusvaatimusta koskevassa tarkastelussa Viestintävirasto voisi ottaa myös huomioon eurooppalaisten ohjelmien osuuden ohjelmistojen hankintabudjetista, ohjelmiston alhaisen katsojaosuuden sekä ohjelmiston suppean kohderyhmän.

Ehdotetuissa säännöksissä on otettu huomioon audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin 16 artiklan sallima liikkumavara jäsenvaltioille. Direktiivin mukaan eurooppalaisten teosten vaadittu osuus on toteutettava ottaen huomioon taloudelliset tosiseikat, jolloin asteittainen järjestelmä eurooppalaisuustavoitteen saavuttamiseksi on tarpeen. Suomessa kotimaisen sisällön tuotanto on kallista verrattuna moneen muuhun EU:n jäsenvaltioon johtuen pienestä kieli- ja kulttuurialueesta. Tällöin katsojakohtaiset tuotantokustannukset nousevat korkeiksi. Eurooppalaisten teosten kiintiöitä koskevien säännösten joustavoittaminen asteittaisen järjestelmän kautta helpottaa televisioyhtiöiden toimintaedellytyksiä median murroksesta johtuvassa taloudellisessa epävarmuudessa. Maksutelevisiokanavat ovat puolestaan pieniä usein teemakohtaisia erityiskanavia, joiden katsojaosuudet ovat niin alhaisia, että velvoitteesta vapauttaminen 1 momentissa ehdotetulla tavalla on perusteltua.

Audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin 16 artiklan mukaan eurooppalaisten teosten osuus olisi saavutettava asteittain noudattaen tarkoituksenmukaisia perusteita ottaen huomioon televisio toiminnan harjoittajan ohjelmiston tiedonvälityksellisen, kasvatuksellisen, kulttuurillisen ja viihteen välitykseen liittyvän vastuun katsojia kohtaan.

211 §. *Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville.* Ehdotettu pykälä vastaa sisällöltään osittain nykyistä pykälää, jolla säädetään näkö- ja kuulovammaisten palveluista. Pykälällä pannaan täytäntöön AV-direktiivin 7 artikla.

Ehdotettu 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan pykälän 1 momenttia, jonka mukaan ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä televisio-ohjelmiin siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Ehdotetun 2 momentin mukaan ääni- ja tekstityspalvelu olisi liitettävä Yleisradio Oy:stä annettussa laissa tarkoitettujen julkisen palvelun ohjelmistojen lisäksi valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri yleisöryhmiä. Valtakunnallisella ohjelmistotoimiluvalla tarkoitetaan sekä 25 §:ssä että 26 §:ssä tarkoitettuja ohjelmistotoimilupia. Useita eri yleisöryhmiä palvelevia ohjelmistoja olisivat monipuoliset, suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia sisältävät ohjelmistot, jotka sisältävät myös uutisia tai ajankohtaisohjelmia. Valtion televisio- ja radiotoiminnasta annetun asetuksen 8 §:n mukaan ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä ohjelmistotoimiluvan haltijan ohjelmistoihin, jos ne ovat vapaasti vastaanotettavissa, niitä voidaan vastaanottaa valtakunnallisesti, ne sisältävät päivittäin suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia ja ne sisältävät päivittäin uutisia ja ajankohtaisohjelmia. Asetuksen 8 §:n 2 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriö vahvistaa päätöksellään ne 8 §:n 1 momentissa tarkoitettut ohjelmistot, joihin ääni- ja tekstitysvelvoite on liitettävä.

Ehdotettu 3 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan 2 momentin viimeistä lausetta, jonka mukaan ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset muun kuin julkisen palvelun televisio toiminnan harjoittajille eivät saa ylittää yhtä prosenttia televisio toiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin kiintiöistä, jotka koskisivat ääni- ja tekstityspalvelun osuuksia ohjelmatunneista. Ehdotetun 4 momentin mukaan ääni- ja tekstityspalvelun osuuden olisi oltava 2 momentissa tarkoitettujen useita eri yleisöryhmiä palvelevien ohjelmistojen osalta 50 prosenttia ohjelmista ja julkisen palvelun ohjelmistojen osalta 100 prosenttia ohjelmista. Ehdotetut kiintiöt vastaisivat voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen 11 ja 12 §:ssä vuosille 2017 ja 2018 asetettuja kiintiöitä. Kiintiöistä on perusteltua säätää lain tasolla, sillä 2 momentissa tarkoitetuille ohjelmille ei ole toistaiseksi tarpeen säätää asteittain nousevia kiintiöitä valtioneuvoston asetuksella. Ehdotetun 4 momentin mukaan asetuksenantovaltuus koskisi jatkossa ääni- ja tekstityspalvelun teknistä toteuttamista ja lähettämistä sekä ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvia ohjelmatuntikohtaisia kustannuksia. Vastaava asetuksenantovaltuus sisältyy myös voimassa olevaan pykälään.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin ääni- ja tekstityspalveluun liittyvästä asetuksenantovaltuudesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan ehdotetun 5 momentin mukaan säätää ääni- ja tekstityspalvelun teknisestä toteuttamisesta ja lähettämisestä, mikä tarkoittaa esimerkiksi säännöksiä siitä, miten suuri osa ääni- ja tekstityspalvelun osuuksista voidaan toteuttaa televisiotoiminnan harjoittajan tilausohjelmopalvelussa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvasta ohjelmatuntikohtaisesta kustannuksesta sekä annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mikä katsotaan useita eri yleisöryhmiä palvelevaksi ohjelmistoksi.

223 §. Radiomainonnan erottaminen. Esityksessä ehdotetaan, että radiomainonnan rajoittamista koskeva pykälän 2 momentti kumottaisiin. Tämän takia myös pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi. Nykyisen pykälän 1 momentti säilyisi muuttamattomana.

294 §. Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että Yleisradion osuus valvontamaksun kokonaiskertymästä olisi 24 prosenttia, muiden televisiotoimijoiden osuus olisi 65 prosenttia ja radiotoimijoiden osuus olisi 11 prosenttia.

303 §. Viestintäviraston yleiset tehtävät. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos siten, että siihen lisätään viittaus lain 251 §:n 1 momentin 2 kohtaan. Muutos on tarpeellinen sen selventämiseksi, että radiolaitteiden olennaisia sähköturvallisuusvaatimuksia valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sähköturvallisuuslain (1135/2016) nojalla.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Ennen lain voimaantuloa tehtyihin kytkykauppasopimuksiin sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita 113 §:ää ja 116 §:n 4 momenttia.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

3.1 Sananvapaus ja elinkeinovapaus

Ohjelmistotoimilupien sekä vähäiseen tai lyhytaikaiseen analogiseen radiotoimintaan myönnettävien radiolupien myöntämisedellytyksiin ehdotetaan lisättäväksi vaatimus, ettei hakijan

perustellusta syystä epäillä rikkovan arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohdan tai kuvaohjelmalain 6 §:n säännöksiä tai syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 ja 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn tekoon. Viittaukset arpajaislain, kuvaohjelmalain ja rikoslain kohtiin olisivat uusia. Säännökset koskevat rahapeliin markkinointia, lapsille haitallisten ohjelmien lähetysaikoja sekä rangaistavaksi säädettyä kiihottamista kansanryhmää vastaan.

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen olisi ehdotuksen mukaan mahdollista silloin, kun toimiluvan haltija toistuvasti ja vakavasti rikkoo arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa tai kuvaohjelmalain 6 §:n säännöksiä. Voimassa olevassa laissa toimiluvan peruuttamisedellytyksissä on jo viittaukset tietoyhteiskuntakaaren säännöksiin, rikoslain kiihottamista kansanryhmää vastaan koskeviin rangaistussäännöksiin sekä ohjelmistotoimiluvan ehtoihin. Voimassa olevan 32 §:n 2 momentin mukaan ohjelmistotoimiluvan peruuttamisen edellytyksenä on lisäksi, että toimiluvan haltija ei kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukauden määräajassa korjaa menettelyään.

Ehdotettuja säännöksiä on arvioitava sananvapauden ja elinkeinovapauden näkökulmasta. Perustuslain 12 §:n mukaan sananvapauden kuuluu oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Tarkempia säännöksiä sananvapauden käyttämisestä annetaan lailla. Perustuslain 18 §:n mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla.

Maanpäällisissä verkoissa tapahtuvan televisio- ja radiotoiminnan luvanvaraisuuden hyväksyttävyyttä nykyisessä muodossaan elinkeinovapauden ja sananvapauden näkökulmasta on käsitelty tietoyhteiskuntakaarta koskevassa perustuslakivaliokunnan lausunnossa (PeVL 18/2014). Televisio- ja radiotaajuuksista voi edelleen esiintyä niukkuutta siten, että kaikille hakijoille ei niitä ole tarjolla. Perustuslakivaliokunta on ohjelmistotoimintaan kohdistuvan lupajärjestelmän lähtökohtaisesta ongelmallisuudesta huolimatta vakiintuneesti katsonut taajuuksien niukkuuden muodostavan sellaisen teknisen rajoitusperusteen, jonka huomioon ottamiseksi on hyväksyttävää ylläpitää lupajärjestelmää (mm. PeVL 18/2014 vp, PeVL 3/2010 vp, PeVL 8/2002 vp, PeVL 61/2002 vp). Sananvapauden ennakoesteiden kiellon kannalta on valiokunnan mielestä lisäksi hyväksyttävämpää, että luvan myöntäminen perustuu jatkossa pääosin oikeusharkintaan (mm. PeVL 18/2014 vp). Valiokunta on kuitenkin korostanut, että taajuuksien niukkuuden edelleen vähentyessä on syytä siirtyä kevyempään sääntelytapaan (PeVL 18/2014 vp). Koska toimintaan käytettäviä taajuuksia ei ole rajattomasti, toimilupia koskevaa sääntelyä ei myöskään ole pidetty elinkeinovapauden kannalta ongelmallisena. On todettava, että taajuuksista on ollut tietoyhteiskuntakaaren voimassaoloajanakin niukkuutta, mistä johtuen Viestintävirasto on siirtänyt ohjelmistotoimilupa-asioita valtioneuvoston käsiteltäväksi.

Nyt ehdotetuilla rajoituksilla olisi yleisesti hyväksyttävä peruste ja ne olisivat riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Ehdotettu sääntely ei merkitsisi yleistä ja kattavaa ennakkollista estettä sananvapauden käyttämiselle. Lisäksi hakijalla olisi toimiluvan hakemista sekä toimiluvan peruuttamistapauksissa mahdollisuus valittaa hallintotuomioistuimeen toimilupapäätöksestä.

Ohjelmistojen ääni- ja tekstitysvelvoitetta (211 §) ehdotetaan muutettavaksi siten, että ääni- ja tekstitysvelvoite ei koskisi kaupallisten televisiotoiminnan harjoittajien osalta ainoastaan lain 26 §:ssä tarkoitettuja yleisen edun ohjelmistoja, vaan palvelu olisi liitettävä myös sellaisiin valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri yleisöryhmiä. Ääni- ja tekstitysvelvoite liittyy näkö- ja kuulorajoitteisten perustuslain 12 §:ssä turvautun oikeuden ottaa vastaan viestejä turvaamiseen ja edistämiseen. Velvoite on merkityksellinen myös perustuslaissa turvattujen omaisuuden suojan (15 §) ja elinkeinovapauden (18 §) sekä kielellisten oikeuksien (17 §) kannalta.

Televisiotoiminnan harjoittajille ehdotettu velvollisuus on perusteltu näkö- ja kuulorajoitteisten perustuslain 12 §:ssä turvatus viestin vastaanottamisen oikeuden ja 17 §:ssä turvatus oikeuden omaan kieleen turvaamiseksi. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien toteutuminen. Säännöstä valmisteltaessa velvoittavaa sääntelyä on pidetty ainoana mahdollisuutena, jolla näkö- ja kuulorajoitteisten palvelut voidaan pitää nykyisellä tasolla.

Ehdotuksessa velvoitteen sisältö on määritelty lain tasolla koskemaan valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviä ohjelmistoja, jotka palvelevat useita eri yleisöryhmiä. Pykälän yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan tällaisia ohjelmistoja olisivat monipuoliset, suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia sisältävät ohjelmistot, jotka sisältävät myös uutisia tai ajankohtaisohjelmia. Valtioneuvoston asetuksella on säädetty tarkemmin siitä, mihin ohjelmistoihin ääni- ja tekstityspalvelu tulee liittää. Ääni- ja tekstityspalvelujen tarjoaminen juuri näiden ohjelmistojen ohessa on perusteltua, koska näin saadaan palvelut mahdollisimman monen niitä tarvitsevan saataville.

Ääni- ja tekstitysvelvoitteesta aiheutuvat kustannukset eivät saa ylittää yhtä prosenttia kaupallisen televisiotoiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta. Sääntelytapa, joka vastaa voimassa olevaa lakia, turvaa televisiotoiminnan harjoittajien asemaa ja estää ääni- ja tekstityspalvelusta aiheutuvien kustannusten nousemisen kohtuuttomiksi. Viime kädessä ehdotettu prosentin enimmäismäärä käytännössä rajaa velvoitteen ulottuvuuden. Ääni- ja tekstitysvelvoitteeseen ehdotettujen muutosten voidaan arvioida täyttävän edellä mainitut perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset, sillä rajoituksesta säädettäisiin lailla, se on hyväksyttävä, täsmällinen ja tarkkarajainen, eikä rajoitus koske perusoikeuden ydinaluetta. Rajoitus olisi myös oikeassa suhteessa tavoiteltuihin päämääriin nähden.

3.2 Valtion verot ja maksut

Ehdotetussa 294 §:ssä olevia säännöksiä Viestintävirastolle maksettavista maksuista on tarkasteltava perustuslain 81 §:n valtion veroja ja maksuja koskevan sääntelyn näkökulmasta. Valtion verosta säädetään perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Verolaista tulee yksiselitteisesti ilmetä verovelvollisuuden piiri. Lain säännösten tulee olla myös sillä tavoin tarkkoja, että lakia soveltamisen viranomaisten harkinta veroa määrättäessä on sidottua.

Voimassa olevan lain 294 §:ssä on säädetty vastaavista valvontamaksuista, joita nyt ehdotetaan muutettaviksi. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkintakäytännön mukaan maksuille on ominaista, että ne ovat korvauksia tai vastikkeita julkisen vallan palveluista. Muut rahasuoritukset valtiolle ovat sen sijaan valtiosääntöoikeudellisesti arvioiden yleensä veroja. Nyt kyseessä olevien valvontamaksujen avulla katetaan Viestintävirastolle tiettyjen laissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset, mikä viittaa niiden veronluonteisuuteen.

Pykälän säännökset on laadittu siten, että niissä ilmenevät vähintään verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteet sekä verovelvollisten piiri perustuslain 81 §:ssä edellytetyllä tavalla. Ehdotettu sääntely ei siten ole ristiriidassa perustuslain 81 §:n kanssa.

3.3 Säättämisyjärjestyksen arviointia

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan hallituksen käsityksen mukaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että lakiehdotuksesta hankitaan perustuslakivaliokunnan lausunto.

HE 82/2017 vp

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 70 §:n 3 momentti, 113 § ja 116 §:n 4 momentti,
muutetaan 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 28 §:n 1 momentti, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 40 §:n 5 momentti, 70 §:n 4 momentti, 209 §:n 1 momentti sekä 211, 223, 294 § ja 303 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 28 §:n 1 momentti, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 40 §:n 5 momentti ja 303 §:n 3 momentti laissa 456/2016 sekä 294 § osaksi laissa 456/2016, sekä
lisätään 40 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 456/2016, uusi 7 momentti ja 209 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Viestintävirasto myöntää 22 §:n 1 momentissa tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan sitä hake-
neelle, jos:

3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tätä lakia, arpajaislain (1047/2001) 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellosta tai kuvaohjelmalain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan; ja

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellosta tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja toiminnan:

1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai

2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

1) ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa, kuvaohjelmalain 6 §:ää, tämän lain 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja taikka syyllistynyt rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Viestintävirasto myöntää 34 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan sitä hakeneelle, jos:

3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellosta tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle peittoalueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan myönnetään, jos hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellosta tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

70 §

Kirjanpidollinen eriyttämismääräys

Eriyttämislaskelmat on toimitettava Viestintävirastolle.

209 §

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta vapaasti vastaanotettavasta lähetysajastaan. Edellä tarkoitettuun lähetysaikaan ei kuitenkaan lueta aikaa, joka on varattu:

- 1) uutisille;
- 2) urheilutapahtumille;
- 3) kilpailunomaisille viihdeohjelmille;
- 4) mainoksille;
- 5) tekstitelevisiolähetyksille;
- 6) teleostoslähetyksille.

Jos televisiotoiminnan harjoittajan ohjelmisto ei saavuta 1 momentissa tarkoitettua eurooppalaisuusosuutta, televisiotoiminnan harjoittajan on esitettävä Viestintävirastolle selvitys syistä siihen sekä pyydettyä suunnitelma siitä, minkä ajan kuluessa ohjelmisto on 1 momentin mukainen. Tällöin ohjelmiston eurooppalaisuusosuuden on oltava kuitenkin vähintään samalla tasolla kuin edellisellä valvontajaksolla.

211 §

Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville

Suomen- tai ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin on liitettävä tekstitys sekä muihin ohjelmiin selostus tai palvelu, jossa tekstitetyn ohjelman teksti muutetaan ääneksi (*ääni- ja tekstityspalvelu*) siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä Yleisradio Oy:stä annetussa laissa tarkoitettuihin julkisen palvelun ohjelmistoihin. Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä myös valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin useita eri yleisryhmiä palveleviin ohjelmistoihin. Ääni- ja tekstityspalvelua ei kuitenkaan tarvitse liittää musiikkiesityksiin eikä urheiluohjelmiin.

Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset muun kuin julkisen palvelun televisiotoiminnan harjoittajille eivät saa ylittää yhtä prosenttia televisiotoiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta.

Ääni- ja tekstityspalvelun osuuden on oltava edellä 2 momentissa tarkoitettujen useita eri yleisryhmiä palvelevien ohjelmistojen osalta 50 prosenttia ohjelmista ja julkisen palvelun ohjelmistojen osalta 100 prosenttia ohjelmista.

Valtioneuvoston asetuksella:

- 1) voidaan säätää ääni- ja tekstityspalvelun teknisestä toteuttamisesta ja lähettämisestä;

HE 82/2017 vp

2) säädetään ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvasta ohjelmatuntikohtaisesta kustannuksesta;

3) annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mikä katsotaan useita eri yleisöryhmiä palvelevaksi ohjelmistoksi.

223 §

Radiomainonnan erottaminen

Radiomainokset on erotettava radio-ohjelmista äänitunnuksella tai muulla selkeällä tavalla.

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan vuosittaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

- 1) Yleisradio Oy:n maksu on 220 000 euroa;
 - 2) muuta kuin alueellista televisio-toimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 14 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä;
 - 3) alueellista televisio-toimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden;
 - 4) radiotoimintaa valtakunnallisen tai siihen rinnastetun toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;
 - 5) radiotoimintaa alueellisen tai paikallisen toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;
 - 6) vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä.
- Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain kahdessa erässä. Maksu määrätään maksettavaksi Viestintäviraston päätöksellä.

303 §

Viestintäviraston yleiset tehtävät

Viestintävirasto ei valvo 251 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia eikä 2 kohdassa tarkoitettuja olennaisia sähköturvallisuusvaatimuksia siltä osin, kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

HE 82/2017 vp

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin kytkeykauppasopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita 113 §:ää ja 116 §:n 4 momenttia.

Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

Laki

tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 70 §:n 3 momentti, 113 § ja 116 §:n 4 momentti,
muutetaan 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 28 §:n 1 momentti, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 40 §:n 5 momentti, 70 §:n 4 momentti, 209 §:n 1 momentti sekä 211, 223, 294 § ja 303 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 28 §:n 1 momentti, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 40 §:n 5 momentti ja 303 §:n 3 momentti laissa 456/2016 sekä 294 § osaksi laissa 456/2016, sekä
lisätään 40 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 456/2016, uusi 7 momentti ja 209 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Viestintävirasto myöntää 22 §:n 1 momentissa tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan sitä hakeneelle, jos:

3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tämän lain säännöksiä; ja

Viestintävirasto myöntää 22 §:n 1 momentissa tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan sitä hakeneelle, jos:

3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tätä lakia, arpajaislain (1047/2001) 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellosta tai kuvaohjelmalain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan; ja

28 §

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radio-toimintaan digitaalisessa maanpäällisessä

Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radio-toimintaan digitaalisessa maanpäällisessä

joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tämän lain säännöksiä ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

- 1) ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tämän lain säännöksiä tai 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja taikka syyllistynyt rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 tai 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn tekoon;

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Viestintävirasto myöntää 34 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan sitä hakeneelle, jos:

- 3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tämän lain säännöksiä;

joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellosta tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

- 1) ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa, kuvaohjelmalain 6 §:ää, tämän lain 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja taikka syyllistynyt rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Viestintävirasto myöntää 34 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan sitä hakeneelle, jos:

- 3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellosta tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitet-

tuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle taajuusalueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle peittoalueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan myönnetään, jos hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisien toimeenpanoa koskevasta kiellosta tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

70 §

Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus

Teleyrityksen tilintarkastajien on tarkastettava eriyttämislaskelmat ja annettava niistä erillinen lausunto teleyritykselle. Eriyttämislaskelmat ja tilintarkastajan lausunto on toimitettava Viestintävirastolle.

70 §

Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus

kumotaan

Eriyttämislaskelmat on toimitettava Viestintävirastolle.

113 §

Kytkeykauppa

Jos teleyritys kytkee päätelaitetta ja viestin-

täpalvelua koskevan sopimuksen toisiinsa siten, että se vaikuttaa hyödykkeiden ostohintaan (kytkeykauppa), teleyrityksen tulee tarjota vastaavaa viestintäpalvelua tilaajalle myös ilman päätelaitetta.

kumotaan

Markkinoinnissa on ilmoitettava kuluttajan-suojalain (38/1978 2 luvun 12 §:ssä tarkoitettujen tietojen ohella myös kytkeykaupasta kuluttajalle aiheutuvien lisäkustannusten kokonaisuus.

Teleyritys saa estää toisen teleyrityksen liittymän käytön kytkeykauppaan kuuluvassa päätelaitteessa. Esto on kuluttajan pyynnöstä purettava viipymättä, kun liittymäsopimus päättyy. Eston purkamisesta ei saa periä kuluttajalta maksua.

116 §

Sopimuksen irtisanominen

Kytkeykaupan yhteydessä kuluttajalla on aina oikeus irtisanoa määräaikainen sopimus päättyväksi kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos hän suorittaa käyttämättä jäävään sopimusaikaan kohdistuneet maksut sekä tällaisen tilanteen varalta mahdollisesti sovitut muut maksut.

kumotaan

209 §

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta lähetyksajastaan. Edellä tarkoitettuun lähetyksaikaan ei kuitenkaan lueta aikaa, joka on varattu:

- 1) uutisille;
- 2) urheilutapahtumille;
- 3) kilpailunomaisille viihdeohjelmille;
- 4) mainoksille;
- 5) tekstitelevisiolähetyksille;
- 6) teleostoslähetyksille.

209 §

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta vapaasti vastaanotettavasta lähetyksajastaan. Edellä tarkoitettuun lähetyksaikaan ei kuitenkaan lueta aikaa, joka on varattu:

- 1) uutisille;
- 2) urheilutapahtumille;
- 3) kilpailunomaisille viihdeohjelmille;
- 4) mainoksille;
- 5) tekstitelevisiolähetyksille;
- 6) teleostoslähetyksille.

Jos televisiotoiminnan harjoittajan ohjelmito ei saavuta 1 momentissa tarkoitettua eurooppalaisuusosuutta, televisiotoiminnan

harjoittajan on esitettävä Viestintävirastolle selvitys syistä siihen sekä pyydettyssä suunnitelma siitä, minkä ajan kuluessa ohjelmisto on 1 momentin mukainen. Tällöin ohjelmiston eurooppalaisuusosuuden on oltava kuitenkin vähintään samalla tasolla kuin edellisellä valvontajaksolla.

211 §

Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorojoitteisten saataville

Suomen- tai ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin on liitettävä tekstitys sekä muihin ohjelmiin selostus tai palvelu, jossa tekstityksen ohjelman teksti muutetaan ääneksi (ääni- ja tekstityspalvelu) siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä Yleisradio Oy:stä annetussa laissa tarkoitettuihin julkisen palvelun ohjelmistoihin. Valtioneuvoston asetuksella säädetään niistä 26 §:ssä tarkoitettuun yleisen edun televisiotoimintaan kuuluvista ohjelmistoista, joihin ääni- ja tekstityspalvelu on myös liitettävä. Ääni- ja tekstityspalvelua ei kuitenkaan tarvitse liittää musiikkiesityksiin eikä urheiluohjelmiin.

Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset muun kuin julkisen palvelun televisiotoiminnan harjoittajille eivät saa ylittää yhtä prosenttia televisiotoiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta.

Ohjelmille, joihin ääni- ja tekstityspalvelu tulee liittää, voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää asteittain nousevat kiintiöt osuuksina ohjelmatunneista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen yleisen edun televisiotoimintaan kuuluvien ohjelmistojen osalta kiintiö voi olla vuosina 2011–2016 ohjelmista 10–50 prosenttia ja julkisen palvelun ohjelmista 50–100 prosenttia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää ääni- ja tekstityspalvelun teknisestä toteuttamisesta ja lähettämisestä. Valtioneuvoston asetuksella tulee vahvistaa kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva ohjelmatuntikohtainen kustannus.

211 §

Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorojoitteisten saataville

Suomen- tai ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin on liitettävä tekstitys sekä muihin ohjelmiin selostus tai palvelu, jossa tekstityksen ohjelman teksti muutetaan ääneksi (*ääni- ja tekstityspalvelu*) siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä Yleisradio Oy:stä annetussa laissa tarkoitettuihin julkisen palvelun ohjelmistoihin. *Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä myös valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin useita eri yleisöryhmiä palveleviin ohjelmistoihin.* Ääni- ja tekstityspalvelua ei kuitenkaan tarvitse liittää musiikkiesityksiin eikä urheiluohjelmiin.

Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset muun kuin julkisen palvelun televisiotoiminnan harjoittajille eivät saa ylittää yhtä prosenttia televisiotoiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta.

Ääni- ja tekstityspalvelun osuuden on oltava edellä 2 momentissa tarkoitettujen useita eri yleisöryhmiä palvelevien ohjelmistojen osalta 50 prosenttia ohjelmista ja julkisen palvelun ohjelmistojen osalta 100 prosenttia ohjelmista.

Valtioneuvoston asetuksella:

- 1) voidaan säätää ääni- ja tekstityspalvelun teknisestä toteuttamisesta ja lähettämisestä;*
- 2) säädetään ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvasta ohjelmatuntikohtaisesta kustannuksesta;*
- 3) annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mikä katsotaan useita eri yleisöryhmiä palvelevaksi ohjelmistoksi.*

223 §

Radiomainonnan erottaminen ja rajoitukset

Radiomainokset on erotettava radio-ohjelmista äänitunnuksella tai muulla selkeällä tavalla.
Radiomainosten lähetyksaika ei saa olla yli kahtakymmentä prosenttia päivittäisestä lähetyksajasta.

223 §

Radiomainonnan erottaminen

Radiomainokset on erotettava radio-ohjelmista äänitunnuksella tai muulla selkeällä tavalla.

kumotaan

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan vuosittaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

1) Yleisradio Oy:n maksu on 165 000 euroa;

2) muuta kuin alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 16 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä;

3) alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 800 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden;

4) radiotoimintaa valtakunnallisen tai siihen rinnastetun toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 8 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;

5) radiotoimintaa alueellisen tai paikallisen toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 800 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;

6) vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 8 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain kahdessa erässä. Maksu määrätään maksettavaksi Viestintäviraston päätöksellä.

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan vuosittaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

1) Yleisradio Oy:n maksu on 220 000 euroa;

2) muuta kuin alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 14 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä;

3) alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden;

4) radiotoimintaa valtakunnallisen tai siihen rinnastetun toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;

5) radiotoimintaa alueellisen tai paikallisen toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;

6) vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain kahdessa erässä. Maksu määrätään maksettavaksi Viestintäviraston päätöksellä.

303 §

Viestintäviraston yleiset tehtävät

Viestintävirasto ei valvo 251 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia siltä osin kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

303 §

Viestintäviraston yleiset tehtävät

Viestintävirasto ei valvo 251 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia eikä 2 kohdassa tarkoitettuja olennaisia sähköturvallisuusvaatimuksia siltä osin, kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin kyttykauppasopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita 113 §:ää ja 116 §:n 4 momenttia.